

UTSTÄLLNING

Lär känna Japan på Japans villkor

Nu, alla beundrare av japansk industri, vänner av Shogun och De sju samurajerna, älskare av japansk mat och Kenzo-kläder! Nu får ni chansen att lära er bakgrunden till alla dessa företeelser. Under ett år visar Etnografiska museet utställningen "Japan — en levande tradition".

I väst tror vi ofta att ett icke-europeiskt lands industrialisering också innebär västerisering, förklarar museichefen Ulla Wagner i utställningskatalogens förord. Även om detta delvis kan vara sant, är ett sådant synsätt dock snarare prov på västerländsk självupptagenhet än en reflektion av verkligheten. Allra tydligast är kanske detta i fallet Japan, som har en av världens mest avancerade teknologier samtidigt som traditionella kulturarv dominerar centrala delar av det moderna samhället. Hon får medhåll av museets nyblivna PR-konsulent, antropologen Krister Lagercrantz, som är ganska kritisk till massmedias bild av Japan. — Man visar oss gång på gång hur japanerna gör, men man förklarar aldrig

varför. Vi ser på Japan med svenska glasögon och bedömer vad som är bra och vad som är dåligt, i stället för att försöka se Japan som en helhet.

Tillbaka till 1500-talet

Vill man försöka förstå Japan på allvar måste man enligt Krister Lagercrantz gå tillbaka till 1500-talet.

Och det är bl. a. om denna tidsperiod utställningen handlar. Det är alltså inte så mycket fråga om en historisk genomgång som ett försök att göra djupdykning på de ställen i historien som är nödvändiga att klargöra för att förstå dagens samhälle.

Huvudutställningen har tidigare visats i Danmark och är en historisk översikt från Yamatoperioden fram till början av 1900-talet.

Delutställningarna behandlar

- 1) Shintoismens, Buddhismens och Konfucianismens religiösa system, inklusive "Tempelkulturen" med dess dans- och teaterformer.
- 2) Bushido — traditionell krigskonst och krigsdygder liksom också mer filosofiska aspekter av samurajernas liv.
- 3) Hantverk — textilier, tygfärgning, keramik, lackarbeten, bildhuggeri och träslöjd.
- 4) De klassiska musik- och teatertraditionerna, No, Bunraku och Kabuki. Museet har en mycket fin samling no-masker, den äldsta från 1400-talet.

Fin samling repliker

I samband med utställningen om olika

teaterformer kommer Etnografiska museet också att visa en fin samling repliker av gamla nodröcker, tillverkade av Yamaguchi Orinmomo i Kyoto.

Museets konservator Kersti Gustavsson, som under ett halvår studerat värd och konservering av asiatisk textil i Japan, besökte bl. a. Yamaguchi väveri för att studera hur man där väver brokadsiden på samma sätt som på medeltiden.

— Man har först och främst rekonstruerat vävstolar från den tiden. Tekniken är så komplicerad att man bara kan väva ett par decimeter om dagen. Men det mest imponerande är att man odlat fram en silkesmask som skall motsvara medeltidens för att få absolut rätta silket.

Det är japanska staten som betalar för att denna gamla textilteknik skall kunna hållas levande. Ett exempel av många på hur modern industri och gammalt hantverk kan leva sida vid sida i Japan.

— De 65 dräkterna som visas i olika omgångar kan endast beskrivas som lika många konstverk, säger Kersti Gustavsson.

Ett kulturellt år

Samtidigt med Japanutställningen på Etnografiska museet håller japanska ambassaden ett kulturellt år från hösten 1984 till slutet av nästa år för att presentera Japan och dess kultur.

I början av juni blir det tillfälle för stockholmarna att se No-teater, modern japansk dans och musik, Gagaku och Bugaku.

I april blir det japansk filmvecka och japansk filmfestival.

Etnografiska museet kommer att arrangera flera program under året t. ex. demonstration av teeceremoni, kalligrafi, papperstillverkning/vikning, blomsterarrangemang och matlagning.

Eftersom intresset är så stort bland svenska ungdomar för japansk krigskonst och därur utvecklade sportgrenar som aikido, kendo, karate, judo kommer en speciell föreläsningsserie att ges av Robert von Sandor om "Krigarens väg".

Jeanette Gentele

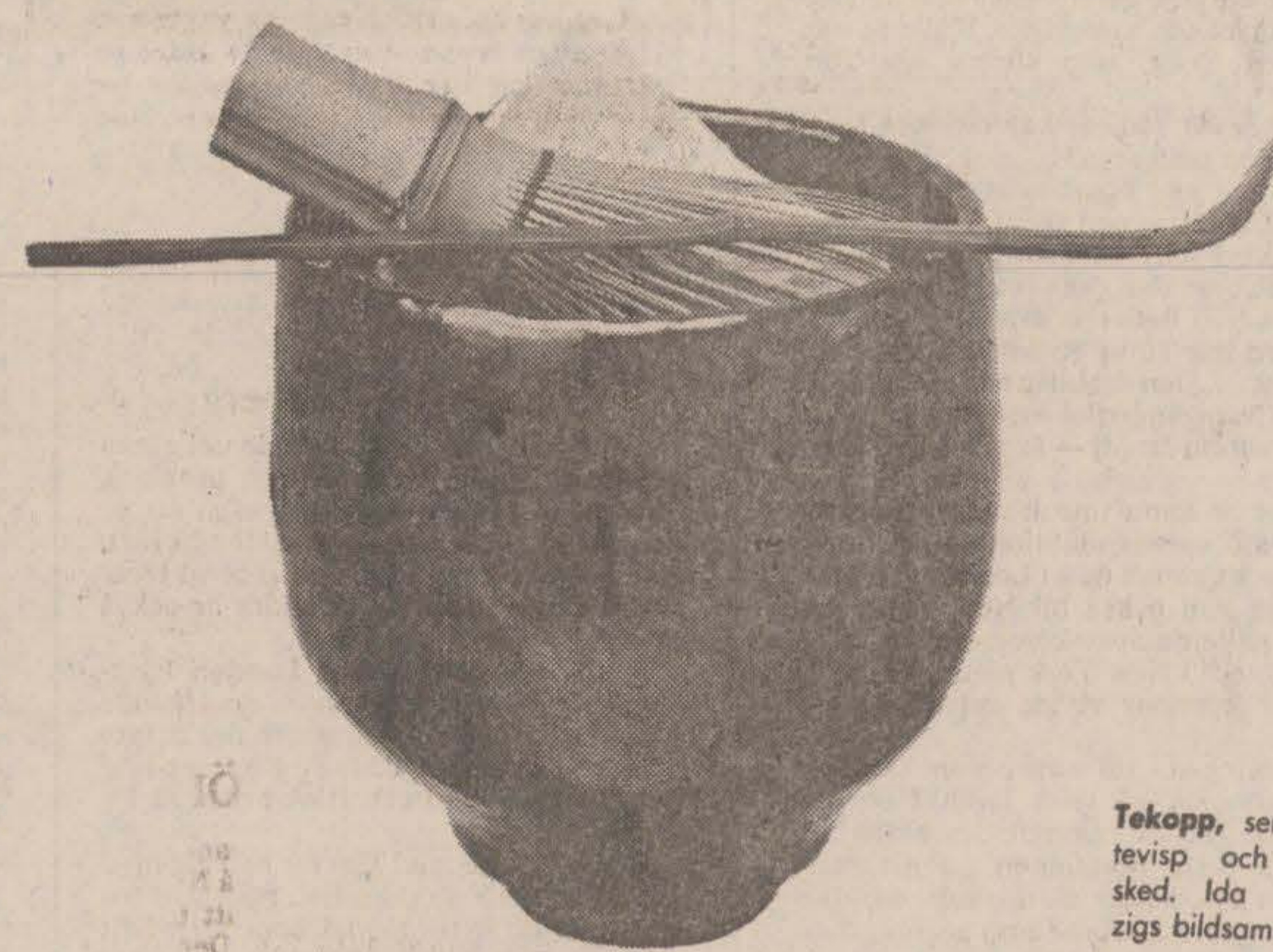
Etnografiska museet: 26 oktober och ett år framåt.

Skådespelaren Hisao Kanze i no-spelet "Michimori" av Iami.

Rekonstruktion av en s. k. dai-myō-procession, d. v. s. en procession av läns-herrar under Tokugawa-tiden (1600-1868). Tokugawa hade, för att stärka sin egen makt infört att läns herrarna varje år måste lämna sina egendommar och vistas en tid i huvudstaden. Ida Trotzigs bildsamling.

Tekopp, servett, tevisp och te-sked. Ida Trotzigs bildsamling.

• Orgelmusik i kyrkan. Rune Engsjö. Johannes kyrka. Kl. 12.00.

• Jazzpub på Fasching. Nostalgia — musik i gammal bebop-anda. Fasching, Kungsgatan 63. Kl. 20.00—01.00.

• Franska avantgarde-rockgruppen Etron Fou Leloublan, Avignon. Experimentell musik. Hörsalen, Kulturhuset. Kl. 19.00.

• Till Raulo Wallenbergs minne — musikaliskt soaréprogram. Inger Wikström, Bibi Andersson, Andres Kung, Moshe Erell. Konserthuset, Grünewaldsalen. Kl. 19.30.

• Lunchkonsert. Christina Högman, sopran. Anita Häggmark, orgel, cembalo. Purcell, Händel, Franck. Adolf Fredriks kyrka. Kl. 12.15.

• Två dansare och en gitarrist — La Cachucha. Spanska danser, t. ex. flamenco, folkdanser, klassisk spansk dans. Musikmuseet, Sibyllegatan 2. Kl. 18.00

Teater

• Gotlandsteatern turnerar — "Jonny" Temajäs på ämnet skilsmässa-barn, trygghet, framtiden... Teater för och om ungdomar, tillkommen i nära samarbete med unga. Fyllt av påståenden och frågor för att skapa debatt. Folkets Hus, Gustavsberg. Kl. 19.00.

• Poesihörnan. Anita Wall, Börje Ahlstedt, Palle Granditsky. Poesi och prosa till lunch. Foajén, Dramaten Lilla scen.

Anita Wall

Kl. 12.15. Även onsdag, torsdag samma tid.

Föredrag

• "Strindberg, naturen, tekniken och samhället". Martin Kilhammar, Linköpings Universitet. Biblioteket, Vittangigatan 24, Vällingby. Kl. 19.30.

• Om Rudolf II som mecenat och konst-samlare. Prof. Lars Olof Larsson. Nationalmuseum, Södra Blasieholmshäjken. Kl. 19.00.

• I serien "Varför blir vi sjuka?" — Prof. Erik Allander. Om reumatism. ABF-huset, Sveavägen 41. Kl. 19.00.

• Om Gamla stan som kultur i Stockholm. Beate Sydhoff. Mäster Olofsgården, Stortorget 7. Kl. 19.00.

• Ett plåster bakom örat — det handlar om sjösjukebot och andra goda råd till sjö. Birgit Eklund. Sjöhistoriska museet, Djurgårdsbrunnsvägen 24. Kl. 18.35.

Med barnen

• Barnfilm i Sollentuna — "Elvis, Elvis". Amornasalen, Sollentuna bibliotek. Kl. 14.30. Även torsdag, Rotebro Folkets Hus. Kl. 15.00.

ONSDAG

Musik

• Avskedskonsert med Rune Franzén. Ingemar Glemme, Margot Rödin, Sven-Erik Bäck och Rolf Leandersson, medverkande. Kungsholms kyrka. Kl. 19.00.

Teater

• "Boxaren", "Cafeteria i Paris", "Bara en sluk vatten" och "Ballong" bl. Mimföreställningar. Israeliske mimkonstnären Elie Levy. Kulturhuset, Hörsalen. Kl. 19.00. Även torsdag samma tid.

• "Än hyllar döden" — Nelly Sachs diktning i ord och ton. Eva-Lisa Lennartsson, recitation, Hans-Göran Elfvig, piano. SV-huset, Eriksbergsgatan 8 B. Kl. 13.00, 19.00.

Föredrag

• Om Sri Chinmoy och Hjärtats väg. Information, diabol, musik. Medborgarhuset, Medborgarplatsen. Kl. 19.30.

Kristina Lugn

• Kristina Lugn läser egna texter och berättar om sitt författarskap. Älvsjö bibliotek, Hagavägen 3, Solberga. Kl. 19.30.

• Sammankomst om buddhismen — "Medkänsla och ömsesidigt beroende". Medborgarskolan. Centret för tibetansk buddhism, Hökarvägen 2, Axelsberg. Kl. 19.00.

• Loos om Loos eller Historier från Wienwald. Karin Lindgren om österrikiske arkitekten Adolf Loos. Text och bilder. Hörsalen, Konstakademien, Fredsgatan 12. Kl. 19.00.

• "Varför inte homosexuella sambonede som föräldrar?" Diskussionsmöte om bl. a. homosexuellas rätt att adoptera gemensamt. RFSU. ABF-huset, Sveavägen 41. Kl. 19.00.

• "Över Grossglockner och genom Brennerpasset". Från Zell am Zee till Innsbruck. Åke Abrahamson berättar till bilder. Timmermångården, Timmermånggården 46. Kl. 13.00.

TORSDAG

Musik

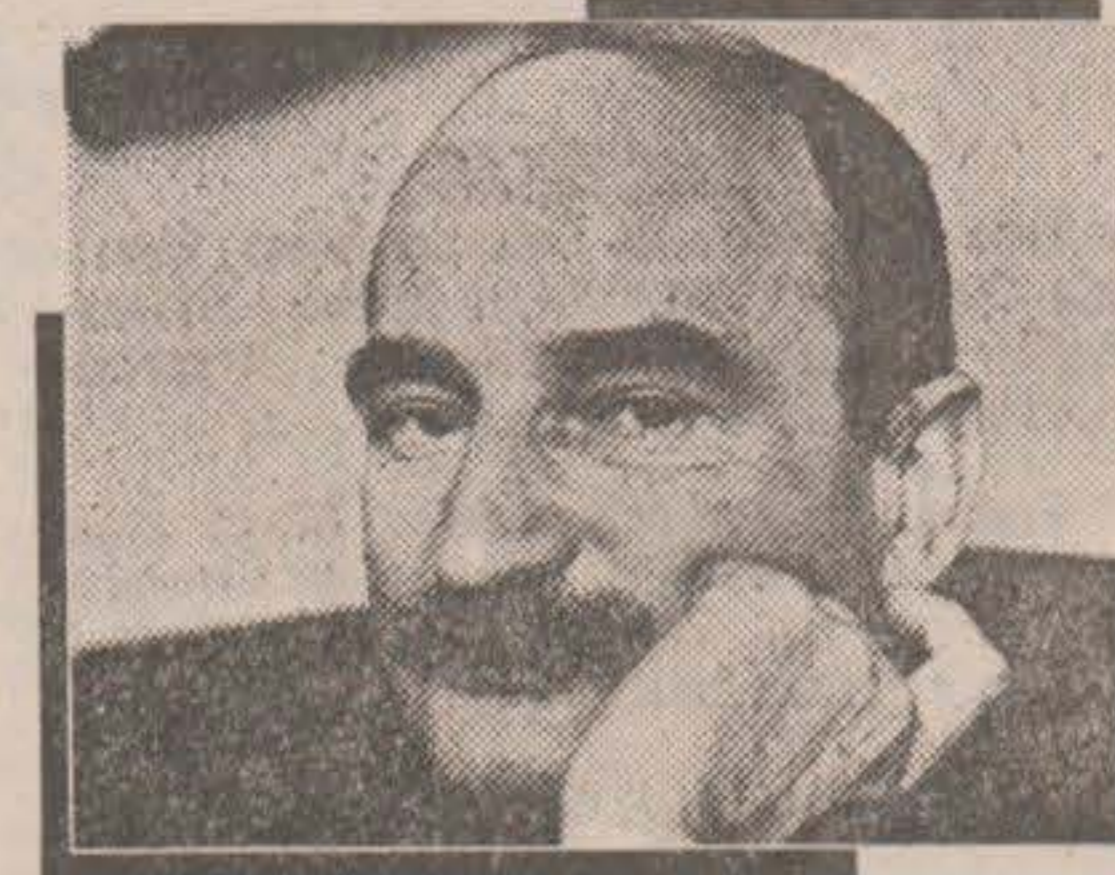
• Blåsorchesterkonsert. Strauss, Mellnäs, Hambraeus. Dirigent Per Ohlsson. Musikmuseet, Sibyllegatan 2. Kl. 19.30.

• "Med fyra flöjter" — Gunilla von Bahr. Årsta Slott. Haninge. Kl. 19.30.

• Astarte dansar orientalsk dans. Magdans i såväl turkisk som arabisk stil. En urgamal dansform, utvecklad under årtusenden, bevarad som en del av den orientalska kvinnokulturen. Fristads Servicehus, Cervins väg 15A, Bromsten. Kl. 16.00

Teater

• "Tango" av Slawomir Mrozek. En absurd fars med vanvetligt skämtlymne, fylld av komik och

Slawomir Mrozek

underfundigheter. En pjäs om traditioner eller traditionslöshet, om normer förr och nu. Riksteatern, Tumbascenen, Tumba Gymnasium, Tumba. Kl. 19.30.

• En novell i monologform: "Deutsches Requiem". Av Jorge Luis Borges. Med Per Olof Ekvall, stråkkvintett från Musikhögskolan. Studio 8, Gamla Filmstaden, Råsundavägen 150, Solna. Kl. 19.30.

Föredrag

• Om krom, blodsocker, koffein och sockermetabolism. Bl. a. Föredrag. Alfa Hälsocenter, Fjällgatan 23 A. Kl. 19.00.

• "Vill vi verkligen ha fred?" Barbara Findeisen på temat inre och yttre fred. Café Pan, Götgatan 11. Kl. 19.00.

• Skidåkning i Alperna. Skidfilm med bröderna Mahre m. m. Göran Perssoff visar och berättar. Q-lan, Rådjurstigen 17, Solna. Kl. 19.00.

• "Barn i dag — föräldrar i morgon". Rita Liljeström i serien Roller, relationer, arbetsätt. Medborgarhuset, Medborgarplatsen. Kl. 19.00. — Så fungerar Finlandshuset och dess kulturverksamhet. Presentation, visning m. m. Saija Ekström. Finlandshuset, Snickarbacken 4. Kl. 14.00.

Obs: Uppgifter till Kalendern tas emot skriftligen, senast tisdagar. Adress: Kalendern, Pernilla Linder, SvD/WEEKEND, 105 17 Stockholm.

forts. på sid 5